

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Jitky Zavřelové a soudců Martina Jakuba Bruse a Petra Mikeše v právní věci žalobkyň: **a) Ing. J. M., b) I. A.**, obě zastoupeny Mgr. Pavlem Černým, advokátem, se sídlem Údolní 567/33, Brno, proti žalovanému: **Státní pozemkový úřad**, se sídlem Husinecká 1024/11a, Praha 3, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 9. 2019, čj. SPU 240879/2019, o kasační stížnosti žalobkyň proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 29. 9. 2021, čj. 30 A 145/2019-94,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobkyně **n e m a j í** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

[1] V této věci se Nejvyšší správní soud zabývá přezkoumatelností rozsudku krajského soudu a námitkou zpochybňující nestrannost rozhodování krajského soudu.

I. Vymezení věci a předcházející soudní řízení

[2] Žalobkyně a) je vlastníkem pozemků parc. st. XA, st. XB, XC, XD, XE, XF, XG, XH, XI, XJ, XK, XL, XM a XN v katastrálním území S. u V. Tyto pozemky jsou zapsány na listu vlastnictví č. YA. Část z nich byla dříve zapsána na listu vlastnictví č. YB a žalobkyně a) je spoluvlastníla s B. M., právní předchůdkyní žalobkyně b). Námitky, které ve správním řízení uplatnila B. M., se proto zčásti vztahují k pozemkům nyní vlastněným žalobkyní a).

[3] Žalobkyně b) je spoluvlastníkem pozemků parc. č. XO, XP, XQ, XR, XS, XT, XV a XV v katastrálním území S. u V. Tyto pozemky jsou zapsány na listu vlastnictví č. YC. Žalobkyně b) je právní nástupkyní B. M., která byla účastníkem správního řízení.

[4] Pozemkový úřad Vyškov rozhodnutím ze dne 15. 9. 2010, čj. PÚ-562/2007-27-RI, podle § 11 odst. 4 zákona č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů, schválil návrh komplexních pozemkových úprav v katastrálním území S. u V.

[5] Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně a) odvolání, ve kterém nesouhlasila s posouváním hranic svých pozemků a s úpravou jejich výměr. Dále namítala pochybení v postupu pozemkového úřadu a nesouhlasila s protierozním opatřením, které protíná její pozemky a znemožňuje či nepřiměřeně komplikuje přístup k části z nich. Odvolání proti zmíněnému rozhodnutí podala také právní předchůdkyně žalobkyně b). Nesouhlasila s protierozním opatřením a namítala, že rodinné pozemky umístěné za domem č. p. YD [tyto pozemky jsou nyní ve vlastnictví žalobkyně a)] byly nesmyslně rozděleny a zneprístupněny. Dále uvedla, že navrženou úpravou byla na listech vlastnictví č. YB a YC okradena o ornou půdu, která byla nahrazena půdou nižší kvality. Současně poukázala na to, že pozemkové úpravy znemožňují podnikatelské aktivity její rodiny.

[6] Odvolání žalobkyně a) a právní předchůdkyně žalobkyně b) proti rozhodnutí pozemkového úřadu ze dne 15. 9. 2010 Ministerstvo zemědělství, Ústřední pozemkový úřad, (právní předchůdce žalovaného; žalovaný byl zřízen zákonem č. 503/2012 Sb., o Státním pozemkovém úřadu a o změně některých souvisejících zákonů, až s účinností od 1. 1. 2013) rozhodnutím ze dne 26. 1. 2011, čj. 33389/2010-17500, zamítlo. Toto rozhodnutí Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 27. 6. 2017, čj. 8 A 75/2011-261, zrušil pro nepřezkoumatelnost, neboť nebyly dostatečně vypořádány odvolací námitky. Žalovaný poté vydal napadené rozhodnutí, jímž odvolání opět zamítl.

[7] Rozhodnutí žalovaného napadly žalobkyně žalobou u krajského soudu, který ji shora označeným rozsudkem zamítl. V odůvodnění uvedl, že žalovaný se vypořádal s námitkami neúčelnosti zbudovaného koridoru (protierozní opatření) a obslužnosti pozemků ve vlastnictví žalobkyň a vysvětlil, že k porušení jejich procesních práv nedošlo. Napadené rozhodnutí proto netrpí nepřezkoumatelností. K námitce nezákonného zahájení řízení o pozemkových úpravách se již v předchozím řízení vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 15. 2. 2017, čj. 3 As 3/2016-89, *Pozemkové úpravy S.*, a není zde důvod se od těchto závěrů odchýlit. Možný nedostatek vlastnoručních podpisů vlastníků zemědělské půdy na žádosti o provedení pozemkových úprav neměl za následek takovou vadu řízení, jež by způsobovala nezákonnost napadeného rozhodnutí. I kdyby bylo řízení zahájeno z nesprávného důvodu, šlo toliko o zahájení řízení, v němž účastníci uplatnili svá procesní práva a reprezentativní většina návrh pozemkových úprav schválila. K námitce porušení procesních práv krajský soud podrobně popsal průběh správního řízení, upozornil na obsah podstatných dokumentů a uzavřel, že ze správního spisu neplyne, že by byla porušena procesní práva žalobkyň, resp. že by jim nebylo poskytnuto řádné poučení. Pověřené osoby se žalobkyněmi opakovaně jednaly, odpovědně zvažovaly jejich požadavky a snažily se nalézt vhodné řešení. Žalobkyně však žádný navržený způsob řešení nepřijaly, ani konstruktivně nepřinesly jiný vhodný a pozemkovým úřadem akceptovatelný návrh.

pokračování

Nejpozději veřejnou vyhláškou ze dne 12. 4. 2010 byly účastníci řízení informováni o možnost seznámit se s návrhem komplexních pozemkových úprav a v souladu s § 11 zákona o pozemkových úpravách mohli nahlédnout do spisu. Pozemkový úřad tedy v průběhu řízení jednal s vlastníky pozemků adekvátně, šetřil jejich procesní práva a poskytl jim náležité poučení.

[8] K námitce chybějícího veřejného zájmu a nepřiměřeného zásahu do práv žalobkyně krajský soud poukázal na specifika řízení o pozemkových úpravách (rozsudky NSS ze dne 21. 3. 2007, čj. 5 A 27/2002-86, a ze dne 6. 12. 2011, čj. 1 As 96/2011-143, č. 2578/2012 Sb. NSS, *Pozemkové úpravy Metly*, náleží ÚS ze dne 27. 5. 1998, sp. zn. Pl. ÚS 34/97). Krajský soud připomněl, že cílem pozemkových úprav bylo vyřešení majetkoprávních vztahů, zpřístupnění pozemků, zlepšení podmínek pro hospodaření, zlepšení vodohospodářských poměrů, omezení vodní eroze a opatření pro vybudování územního systému ekologické stability. Žalobkyně sice namítaly, že cíle pozemkových úprav byly ve skutečnosti jiné, svou námitku ale blíže nerozvedly. Krajský soud zdůraznil, že s pozemkovými úpravami souhlasili vlastníci 84,20 % výměry pozemků dotčených pozemkovými úpravami, což je mnohem více než zákonem požadovaných 60 %. U obou žalobkyně byly dodrženy požadavky na přiměřenost stanovené v § 10 zákona o pozemkových úpravách, což žalovaný ve svém rozhodnutí přesvědčivě popsal.

[9] Krajský soud uvedl, že důvodem navržení protierozní meze, která rozdělila polní cestu na pozemcích parc. č. XJ a XM ve vlastnictví žalobkyně a) (pozemky za domem č. p. YD), byla ochrana zastavěné části obce před přívalovými dešti a povodněmi. Nezbytnost tohoto prvku vyplynula z povodňového plánu obce a z návrhu protierozních opatření (strana 8 Plánu společných zařízení, Technická zpráva). Námitka, že není nutné zřizovat protierozní mez, proto neobstojí. Žalobkyně a) může pro přístup ke svým hospodářským pozemkům využít nově navrženou cestu, která je sice delší, ovšem nijak výrazně. Z napadeného rozhodnutí navíc vyplývá (a zaznělo to i při ústním jednání), že přístupnost pozemků zůstala v určité omezené míře zajištěna i stávajícím způsobem, neboť protierozní prvek je navržen jako přejezdový.

[10] K pozemkům ve spoluvlastnictví žalobkyně b) (pozemky za domem č. p. YE) krajský soud konstatoval, že pozemky parc. č. XS (pastva) a parc. č. XR (orná půda) byly rozděleny v důsledku vybudování přístupové cesty do družstva na pozemku p. č. XW. Nutnost vybudování cesty přesvědčivě vysvětlil zástupce žalovaného při jednání. Přístup do družstva byl totiž dosud řešen přes pozemky fyzických osob, nikoli veřejně přístupnou komunikací. Plán společných zařízení navržený pozemkovými úpravami tak podle krajského soudu obstojí, neboť navržené řešení přístupové cesty k družstvu bylo racionálně vysvětleno a vychází z dosavadního stavu v terénu. Námitku, že pozemek parc. č. XR o velikosti cca 1,5 ha není s ohledem na jeho tvar obhospodařovatelný, lze vztáhnout pouze k dílčí okrajové části pozemku, která se s přihlédnutím k celkové rozloze pozemku jeví jako nepatrná. K námitce, že pozemek parc. č. XT zůstal bez přístupové cesty, krajský soud uvedl, že tento pozemek navazuje na jiné pozemky ve spoluvlastnictví žalobkyně b). Přístup k pozemku byl zachován jako dosud. Ze správního spisu nevyplynulo, že by žalobkyně požadovala v rámci pozemkových úprav, aby přístup k tomuto pozemku byl zajištěn jinak. Krajský soud proto porušení zákona ani žádný exces správních orgánů neshledal. Zdůraznil, že napadené rozhodnutí je reakcí na odvolání podané právní předchůdkyní žalobkyně b), která takto konkrétní výtky v průběhu řízení o pozemkových úpravách ani v odvolání neuplatnila.

Věcný nesouhlas s výsledkem pozemkových úprav není možné řešit poprvé až v soudním řízení. Žalobní argumentace musí být reakcí na závěry žalovaného vyslovené v napadeném rozhodnutí, které se však situací za domem č. YE, tj. pozemky ve spoluvlastnictví žalobkyně b), zabývalo pouze v omezeném rozsahu.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[11] Žalobkyně (stěžovatelky) podaly proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Navrhly, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[12] Stěžovatelky namítaly, že navržené řešení komplexní pozemkové úpravy je ve vztahu k jejich pozemkům v rozporu s § 2 zákona o pozemkových úpravách, zejména s cílem vytvoření podmínek pro racionální hospodaření vlastníků půdy. Nebyly dodrženy ani požadavky plynoucí z rozsudku *Pozemkové úpravy Metly*, protože celkový finální stav je pro stěžovatelky výrazně horší než před pozemkovou úpravou. Došlo ke znehodnocení nemovitostí – zemědělských pozemků, jejichž obhospodařování tvoří podstatnou část živobytí stěžovatelů. Žalovaný podle nich nesplnil podmínku § 10 odst. 4 zákona o pozemkových úpravách, neboť nelze posuzovat jen samotnou vzdálenost pozemků, ale také přístup k nim. Tímto aspektem se však žalovaný a krajský soud zabývali zcela nedostatečně.

[13] Zhoršení přístupu k pozemkům parc. č. XR, XS a XT spatřovaly stěžovatelky v tom, že se k těmto pozemkům musejí dostávat po mnohonásobně delší cestě (cca 3 km), neboť přímý přístup přes pozemky za domem č. p. YE v důsledku pozemkové úpravy ztratily (hranice byla posunuta ve prospěch obce) a přes pozemky parc. č. XX a XU nelze projet mechanizačními prostředky. Výrazné prodloužení přístupové cesty pokládaly stěžovatelky za nepřiměřené a posouzení krajského soudu za nesprávné a nedostatečné. Na pozemku parc. č. XR vznikl tvar obtížně přístupný zemědělskou technikou, což krajský soud bagatelizoval. Stěžovatelky nesouhlasily se zřízením přístupové cesty do areálu družstva na pozemku parc. č. XW, který se pro přístup do družstva nikdy nevyužíval. Trvaly na zachování dosavadní cesty do areálu družstva, se kterou počítá i územní plán a jejíž prodloužení podél oplocení areálu družstva by umožnilo i přístup na pozemky parc. č. XR a XS. Pozemek parc. č. XT lze efektivně využít jen pro pastvu, nicméně toto využití bylo stěžovatelkám znemožněno, neboť na pozemek není možné se dostat mechanizačními prostředky, a to ani po navržené cestě na pozemku parc. č. XW. Tato cesta nevede až k pastvině a za nepříznivého počasí není sjízdná. Kvůli výskytu lesní zvěře by navíc bylo třeba pozemky oplotit, což je však podle stěžovatelů nereálné. V důsledku rozdělení pozemků obecní cestou by totiž musely vybudovat a udržovat cca 2 km oplocení navíc.

[14] Za nepřiměřené považovaly stěžovatelky i zhoršení přístupu k pozemkům parc. č. XL a XM v důsledku rozdělení polní cesty na pozemcích parc. č. XJ a XM protierozní mezí. Alternativní přístupová cesta je mnohonásobně delší než cesta původní. Návrh protierozního opatření nebyl řádně zdůvodněn a neposuzovaly se ani jiné varianty, šetrnější k vlastnictví stěžovatelky a). Krajský soud nekriticky převzal argumentaci žalovaného, která vůbec nezduvodňuje, proč musí protierozní opatření protínat jedinou racionální přístupovou cestu stěžovatelky a) k jejím pozemkům. Povodňový plán označily stěžovatelky za zastaralý a podotkly, že v něm návrh protierozní meze není konkretizován. Namítaly, že protierozní mez (trvalý travní porost) je z obou stran obklopena ornou půdou. Tím se dané

pokračování

řešení odlišuje od řešení na pozemku parc. č. XW, kde cesta oddělila ornou půdu na jedné straně (pozemek parc. č. XR) a trvalý travní porost na druhé straně (pozemek parc. č. XS). Popsaný rozdílný přístup podle stěžovatelek odporuje základní zásadě správní činnosti uvedené v § 2 odst. 4 správního řádu.

[15] Podle stěžovatelek existují důvodné pochybnosti o správnosti procesního postupu, v jehož rámci se o pozemkových úpravách jednalo, a proto existuje také důvodná pochybnost o přiměřenosti zásahu do jejich vlastnických práv. Stěžovatelky namítaly, že ze skutečnosti, že před zahájením řízení došlo ke zfalšování podpisů některých vlastníků, lze dovozovat, že existoval zvýšený zájem na tom, aby pozemkové úpravy proběhly za jakoukoli cenu. Nelze se proto divit, že k řízení iniciovanému za cenu podvodu, který zůstal bez postihu, nemohly mít stěžovatelky důvěru.

[16] Stěžovatelky připomněly, že v žalobě namítaly nepřesnost údajů v jednotlivých dokumentech ohledně celkové výměry pozemkových úprav, nesplnění požadavků § 6 odst. 1 zákona o pozemkových úpravách (pozemkový úřad nezdůvodnil, v čem spatřuje nutnost zahájení řízení), nestandardní postup pozemkového úřadu (dodatečné vyhotovování zápisů z ústního jednání), pokus odepření nahlížení do spisu, chybějící snahu pozemkového úřadu o konstruktivní dohodu se stěžovatelkami a zmatečný postup ohledně uplatněných námitek popsanych v žalobě. Podle stěžovatelek se krajský soud s těmito námitkami *de facto* vůbec nevypořádal. Nepřikládal jim žádný význam a pouze je odbyl konstatováním v bodech 22 až 25 napadeného rozsudku, že jsou ponechány v obecné rovině bez uvedení konkrétních skutečností. Stěžovatelky přitom v žalobě uvedly i odkazy na ustanovení, která podle nich správní orgán porušil.

[17] Stěžovatelky ke kasační stížnosti přiložily mapu, ve které na pozemku s protieroční mezí není uvedeno číslo pozemku. Stěžovatelce a) k tomu bylo ve správním řízení sděleno, že pozemek již není její a bude toho, kdo souhlasí s návrhy pozemkových úprav. Tento postup správního orgánu označily stěžovatelky za neakceptovatelný a v rozporu se základními zásadami činnosti správních orgánů. Dodaly, že správní orgán se vůbec nepokusil o žádnou dohodu.

[18] Postup krajského soudu vyvolal u stěžovatelek důvodné pochybnosti o tom, že ve věci není zcela nestranný. Krajský soud totiž telefonicky kontaktoval žalovaného, který na základě této telefonické výzvy změnil svůj původní návrh, aby soud napadené rozhodnutí zrušil (vyjádření k žalobě ze dne 2. 3. 2020), a v podání ze dne 30. 7. 2021 nově navrhl žalobu zamítnout.

[19] **Žalovaný** ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že se zcela ztotožňuje s napadeným rozsudkem.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[20] Nejvyšší správní soud považuje předně za potřebné zdůraznit, že kasační stížnost je oprávněným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví (§ 102 s. ř. s.) a důvody, které v ní lze uplatnit, se tak musí upínat právě k tomuto rozhodnutí (usnesení NSS ze dne 3. 6. 2003, čj. 6 Ads 3/2003-73). Kasační stížnost je nepřípustná, pokud nesměřuje proti rozhodovacím důvodům napadeného rozsudku (rozsudky NSS ze dne 15. 2. 2017, čj. 1 Azs 249/2016-38, bod 12, nebo ze dne 29. 1. 2015, čj.

8 Afs 25/2012-351, bod 140 a judikatura tam citovaná). Podle § 104 odst. 4 s. ř. s. je totiž kasační stížnost nepřipustná, *opírá-li se jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103, nebo o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl*. Stěžovatel tak musí podle § 104 odst. 4 s. ř. s. v kasační stížnosti reagovat na argumentaci krajského soudu a uvádět, z jakých důvodů jsou jeho závěry nesprávné. Pokud tak nečiní a kupříkladu pouze opakuje námitky, které uvedl v žalobě, aniž by jakkoli reflektoval argumentaci krajského soudu, tak za předpokladu, že uvedené námitky krajský soud vypořádal a nelze v jejich opakování spatřovat setrvání na dříve vznesené argumentaci, která je nadále schopna obstát proti závěrům krajského soudu, nejsou takové námitky přípustné (usnesení NSS ze dne 10. 9. 2009, čj. 7 Afs 106/2009-77, č. 2103/2010 Sb. NSS, nebo ze dne 14. 6. 2016, čj. 1 As 271/2015-36). Úkolem Nejvyššího správního soudu totiž není opětovné projednání žaloby, ale přezkoumání správnosti postupu krajského soudu (usnesení Ústavního soudu ze dne 22. 11. 2022, sp. zn. II. ÚS 1852/22).

[21] V nynější věci nesměřuje proti rozhodovacím důvodům napadeného rozsudku podstatná část kasační stížnosti. Stěžovatelky totiž sice uplatnily poměrně obsáhlou argumentaci týkající se zhoršení přístupu k pozemkům parc. č. XR, XS a XT a ztížení jejich obhospodařování, nicméně zcela pominuly zásadní argumenty krajského soudu, které se k tomu vážou. Krajský soud upozornil na to, že napadené rozhodnutí je reakcí na odvolání podané právní předchůdkyní stěžovatelky b), která v průběhu řízení o pozemkových úpravách ani v odvolání konkrétní výtky neuplatnila; ze správního spisu nevyplývá, že by v rámci pozemkových úprav požadovala, aby byl přístup k pozemku parc. č. XT zajištěn jinak. Věcný nesouhlas s výsledkem pozemkových úprav není podle krajského soudu možné řešit poprvé až v soudním řízení. Žalobní argumentace musí být reakcí na závěry žalovaného vyslovené v napadeném rozhodnutí, které se však pozemky ve spoluvlastnictví stěžovatelky b) zabývalo pouze v omezeném rozsahu. To bylo zjevně důsledkem skutečnosti, že ve správním řízení nebyly v tomto směru žádné konkrétní námitky uplatněny. Na tuto klíčovou argumentaci krajského soudu stěžovatelky v kasační stížnosti nijak nereagovaly. S ohledem na nezpochybnění těchto závěrů reagujících na žalobní námitky týkající se zhoršení přístupu k pozemkům parc. č. XR, XS a XT a ztížení jejich obhospodařování, vyhodnotil Nejvyšší správní soud veškeré kasační námitky obsažené v odstavci [13] tohoto rozsudku jako nepřipustné.

[22] Stejně tak jsou nepřipustné kasační námitky upozorňující na zhoršení přístupu k pozemkům parc. č. XL a XM. Krajský soud postavil svou argumentaci mimo jiné na tom, že přístupnost zmíněných pozemků zůstala v určité míře zajištěna i stávajícím způsobem, neboť protierozní prvek je navržen jako přejezdny (žalovaný výslovně na straně 8 napadeného rozhodnutí uvedl, že protierozní prvek byl navržen tak, aby byl přejezdny zemědělskou technikou). Tento zásadní argument krajského soudu stěžovatelky v kasační stížnosti nijak nezpochybnily. Kasační námitky stěžovatelek zdůrazňující zhoršení přístupu ke zmíněným pozemkům se tak míjí s rozhodovacími důvody krajského soudu a jsou nepřipustné.

[23] Stěžovatelky dále v kasační stížnosti namítaly, že navržené řešení komplexní pozemkové úpravy je ve vztahu k jejich pozemkům v rozporu s § 2 zákona o pozemkových úpravách, celkový finální stav je pro stěžovatelky výrazně horší než před pozemkovou úpravou a došlo ke znehodnocení jejich nemovitostí. Žalovaný pak podle stěžovatelek nesplnil podmínku § 10 odst. 4 zákona o pozemkových úpravách, neboť nelze posuzovat jen

pokračování

samotnou vzdálenost pozemků, ale také přístup k nim. V těchto obecných námitkách stěžovatelky toliko opakují svou žalobní argumentaci, se kterou se krajský soud vypořádal v bodech 41 až 58 napadeného rozsudku. Také námitka, že se správní orgán nepokusil o žádnou dohodu, je toliko opakováním žalobní argumentace, na kterou krajský soud reagoval v bodě 37 napadeného rozsudku. V případě žádné z těchto námitek se nejedná o setrvání na dříve vznesené argumentaci, která je nadále schopna obstát proti závěrům krajského soudu. Tyto námitky proto Nejvyšší správní soud vyhodnotil jako nepřipustné.

[24] Námitky, že rozdílný přístup při řešení protierozní meze a cesty na pozemku parc. č. XW odporuje základní zásadě správní činnosti uvedené v § 2 odst. 4 správního řádu, že návrh protierozního opatření nebyl řádně zdůvodněn, neposuzovaly se jiné varianty, nebylo zdůvodněno, proč musí protierozní opatření protínat jedinou racionální přístupovou cestu stěžovatelky a) k jejím pozemkům, a že povodňový plán je zastaralý a nekonkrétní, stěžovatelky neuplatnily v žalobě, ačkoli jim v tom nic nebránilo. V případě namítaných nedostatků odůvodnění se přitom nejedná o takové vady, které by bránily přezkumu napadeného rozhodnutí v mezích žalobních bodů a k nimž by krajský soud musel přihlížet z úřední povinnosti. Všechny tyto námitky, poprvé uplatněné až v kasační stížnosti, jsou proto nepřipustné. Totéž platí pro námitku, že existoval zvýšený zájem na tom, aby pozemkové úpravy proběhly za jakoukoli cenu, a proto se nelze divit, že k řízení iniciovanému za cenu podvodu, který zůstal bez postihu, nemohly mít stěžovatelky důvěru. Ani tato námitka nebyla uplatněna v žalobě, ačkoli tomu nic nebránilo, a proto je nepřipustná.

[25] Následně Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu zbylých uplatněných (přípustných) kasačních důvodů.

[26] Kasační stížnost není důvodná.

[27] Předně se Nejvyšší správní soud zabýval namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozsudku. Podle konstantní judikatury se za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů považuje především takový rozsudek, v němž nebyly vypořádány všechny žalobní námitky; dále rozsudek, z jehož odůvodnění není zřejmé, proč právní argumentaci účastníka řízení soud považoval za nedůvodnou a žalobní námitky za liché, mylné či vyvrácené, rozsudek, z něhož není zřejmé, jak byla naplněna zákonná kritéria, případně by nepřezkoumatelnost rozsudku byla dána tehdy, pokud by z něj nebylo zřejmé, které podklady byly vzaty v úvahu a proč (rozsudky NSS ze dne 28. 8. 2007, čj. 6 Ads 87/2006-36, č. 1389/2007 Sb. NSS, ze dne 23. 6. 2005, čj. 7 As 10/2005-298, č. 1119/2007 Sb. NSS, či ze dne 11. 8. 2004, čj. 5 A 48/2001-47, č. 386/2004 Sb. NSS).

[28] Stěžovatelky spatřovaly nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku především v tom, že se krajský soud nevypořádal s jejich žalobními námitkami uvedenými v odstavci [16] tohoto rozsudku, upozorňujícími na procesní pochybení správních orgánů, resp. je odbyl v bodech 22 až 25 napadeného rozsudku. Této námitce Nejvyšší správní soud nepřisvědčil.

[29] V bodech 22 až 25 odůvodnění napadeného rozsudku se krajský soud zabýval toliko námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, nikoli tvrzenými procesními vadami. Argumentace krajského soudu ve zmíněných bodech odůvodnění se tedy vůbec nevztahuje k námitkám vyjmenovaným v odstavci [16] tohoto rozsudku.

[30] Stěžovatelkami namítaná procesní pochybení správních orgánů řešil krajský soud v bodech 26 až 40 svého rozsudku. Samostatně se věnoval námitce nezákonného zahájení řízení o pozemkových úpravách (body 26 až 30). V této části odůvodnění krajský soud poukázal na rozsudek *Pozemkové úpravy S.*, který byl vydán při přezkumu předchozího rozhodnutí o odvolání stěžovatelky a) a právní předchůdkyně stěžovatelky b) v této věci. Se závěry zmíněného rozsudku se krajský soud ztotožnil. Vysvětlil, že i kdyby při zahájení pozemkových úprav došlo k vadě řízení, neměla tato vada vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, které bylo vydáno poté, kdy účastníci uplatnili svá procesní práva a reprezentativní většina návrh pozemkových úprav schválila. Tím krajský soud dostatečně reagoval na veškeré žalobní námitky stěžovatelek vztahující se k zahájení řízení o pozemkových úpravách, a to včetně v kasační stížnosti zmíněných námitkách nepřesnosti údajů v jednotlivých dokumentech ohledně celkové výměry pozemkových úprav a nesplnění požadavků § 6 odst. 1 zákona o pozemkových úpravách (tj. že pozemkový úřad nezdůvodnil, v čem spatřuje nutnost zahájení řízení).

[31] Ostatní namítané nedostatky týkající se postupu správních orgánů v průběhu správního řízení řešil krajský soud jako celek v bodech 31 až 40 napadeného rozsudku. Krajský soud uvedl, že pověřené osoby se „žalobkyněmi“ [myšleno se stěžovatelkou a) a právní předchůdkyní stěžovatelky b)] opakovaně jednaly, odpovědně zvažovaly jejich požadavky, snažily se nalézt vhodné řešení a poskytly jim možnost nahlédnout do spisu. Dále krajský soud konstatoval, že pozemkový úřad v průběhu řízení o pozemkových úpravách s vlastníky pozemků jednal adekvátně, šetřil jejich procesní práva a poskytl jim náležité poučení. Stěžovatelky se tedy mýlí, pokud se domnívají, že krajský soud na jimi namítané nedostatky v postupu správních orgánů nereagoval.

[32] Krajský soud hodnotil namítaná pochybení správních orgánů v průběhu správního řízení jako jeden celek. V napadeném rozsudku jednoznačně popsal a dostatečně zdůvodnil, že správní řízení podle něj probíhalo zcela standardně. Pokud výslovně nereagoval na některý dílčí argument stěžovatelek stran údajných procesních pochybení správních orgánů, nezpůsobuje to nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku. Stěžovatelky ostatně v kasační stížnosti již žádnou námitku týkající se údajných pochybení v postupu správních orgánů v průběhu správního řízení neuplatnily.

[33] Nejvyšší správní soud dodává, že zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno jen těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro nedostatek důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí přezkoumat (rozsudek NSS ze dne 29. 3. 2023, čj. 8 As 88/2021-87, bod 24). Taková situace v nyní řešené věci nenastala.

[34] Stěžovatelky dále namítaly, že se žalovaný a krajský soud nedostatečně zabývali podmínkou § 10 odst. 4 zákona o pozemkových úpravách, v jejímž rámci je třeba hodnotit i přístup k pozemkům, nejen jejich vzdálenost. Nejvyšší správní soud připomíná, že otázce přístupu k pozemkům obou stěžovatelek se krajský soud věnoval v bodech 51 až 57 napadeného rozsudku. Ve vztahu k pozemkům parc. č. XL a XM ve shodě se žalovaným konstatoval, že pro přístup k těmto pozemkům lze využít nově navrženou cestu, která je sice delší, ovšem nijak výrazně. Přístupnost pozemků navíc zůstala v určité míře zajištěna i stávajícím způsobem, neboť protierozní prvek je navržen jako přejezdový. Nejvyšší správní soud považuje odůvodnění napadeného rozsudku i napadeného rozhodnutí za dostatečné,

pokračování

neboť se zabývala podmínkou § 10 odst. 4 zákona o pozemkových úpravách i z hlediska stěžovatelkami zdůrazňovaného přístupu k pozemkům parc. č. XL a XM.

[35] Pokud jde o pozemky parc. č. XR, XS a XT, Nejvyšší správní soud opakuje, že krajský soud v napadeném rozsudku upozornil, že ve správním řízení nebyly žádné konkrétní námitky týkající se přístupu k těmto pozemkům uplatněny. Žalovanému proto nelze vytýkat, že se přístupem k těmto pozemkům dostatečně nezabýval. Krajský soud pak přístup k uvedeným pozemkům řešil právě tím, že poukázal na neuplatnění dostatečně konkrétních námitek ve správním řízení. Nad rámec potřebného odůvodnění pak krajský soud v bodě 54 napadeného rozsudku námitky týkající se přístupu k pozemkům parc. č. XR, XS a XT zodpověděl i věcně.

[36] Nejvyšší správní soud nesdílí ani názor stěžovatelek, že krajský soud nekriticky převzal argumentaci žalovaného. Krajský soud v mezích žalobních bodů přezkoumal napadené rozhodnutí a s jeho závěry se ztotožnil. Skutečnost, že stěžovatelky s názory krajského soudu nesouhlasí, nezakládá nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku. Zda jsou úvahy krajského soudu správné, již není otázkou přezkoumatelnosti, nýbrž správnosti právního posouzení věci.

[37] Lze tedy uzavřít, že napadený rozsudek netrpí nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů rozhodnutí. Tato kasační námitka tudíž není důvodná.

[38] K námitce stěžovatelek zpochybňující nestrannost krajského soudu Nejvyšší správní soud předeseílá, že k zajištění nestrannosti soudu slouží primárně institut vyloučení soudce z projednávání a rozhodování věci upravený v § 8 s. ř. s. Důvodem k vyloučení soudce přitom nemohou být bez dalšího toliko okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech (§ 8 odst. 1 s. ř. s.).

[39] Stěžovatelkám lze přisvědčit v tom, že žalovaný ve vyjádření k žalobě ze dne 2. 3. 2020 navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil. Svůj návrh odůvodnil tím, že dosud nebylo rozhodnuto o žalobě podané právní předchůdkyní žalobkyně b) proti rozhodnutí Ministerstva zemědělství, Ústředního pozemkového úřadu, ze dne 26. 1. 2011, čj. 33389/2010-17500 (tj. proti předchozímu rozhodnutí o odvolání v dané věci). Podle úředního záznamu čj. 30 A 145/2019-52 asistent soudkyně dne 28. 7. 2021 telefonicky kontaktoval žalovaného s dotazem na stav zmíněného soudního řízení o žalobě podané právní předchůdkyní žalobkyně b) a zjistil, že toto řízení již bylo ukončeno. Žalovaný poté podáním ze dne 30. 7. 2021 doplnil své vyjádření k žalobě o informace o souvisejících soudních řízeních a navrhl, aby byla žaloba zamítnuta.

[40] Postup krajského soudu v nyní řešené věci tedy nevykazuje žádné nestandardní znaky, ze kterých by bylo možno dovozovat jakékoli relevantní pochybnosti o jeho nestrannosti. Námitka proto není důvodná.

[41] Tvrzení stěžovatelky a), že jí ve správním řízení bylo sděleno, že pozemek s protieroční mezí již není její a bude toho, kdo souhlasí s návrhy pozemkových úprav, nebylo ničím prokázáno. Předložená mapa, ve které na pozemku s protieroční mezí není uvedeno číslo pozemku, zmíněné tvrzení nijak nedokládá. Chybějící číslo pozemku totiž nic nevypovídá o tom, či bude pozemek po skončení pozemkových úprav. Stěžovatelky tedy

neprokázaly, že by se správní orgány dopustily podle nich neakceptovatelného postupu, který je v rozporu se základními zásadami činnosti správních orgánů.

IV. Závěr a náklady řízení

[42] Nejvyšší správní soud tedy shledal, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[43] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelky neměly v řízení úspěch, a právo na náhradu nákladů řízení proto nemají. Žalovanému, který měl ve věci úspěch, nevznikly v řízení náklady přesahující rámec nákladů jeho běžné úřední činnosti, proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 11. října 2023

Jitka Zavřelová
předsedkyně senátu